

KOMISJA WSPÓLNOT EUROPEJSKICH

Bruksela, dnia 16.11.2004
COM(2004)753 końcowy

2003/0134(COD)

KOMUNIKAT KOMISJI DO PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO

zgodnie z drugim akapitem art. 251 ust. 2 Traktatu WE

w sprawie

wspólnego stanowiska Rady odnośnie do przyjęcia dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady dotyczącej nieuczciwych praktyk handlowych stosowanych przez przedsiębiorców wobec konsumentów w obrębie rynku wewnętrznego oraz zmieniającej rozporządzenie ...[współpraca w zakresie wykonania] i dyrektywy 84/450/EWG, 97/7/WE, 98/27/WE, 2002/65/WE (dyrektywa o nieuczciwych praktykach handlowych)

KOMUNIKAT KOMISJI DO PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO

zgodnie z drugim akapitem art. 251 ust. 2 Traktatu WE

w sprawie

wspólnego stanowiska Rady odnośnie do przyjęcia dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady dotyczącej nieuczciwych praktyk handlowych stosowanych przez przedsiębiorców wobec konsumentów w obrębie rynku wewnętrznego oraz zmieniającej rozporządzenie ...[współpraca w zakresie wykonania] i dyrektywy 84/450/EWG, 97/7/WE, 98/27/WE, 2002/65/WE (dyrektywa o nieuczciwych praktykach handlowych)

1- TŁO

Data przekazania wniosku Parlamentowi Europejskiemu i Radzie (dokument KOM(2003) 356 wersja ostateczna – 2003/0134(COD)): 20 czerwca 2003 r.

Data wydania opinii Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego: 29 stycznia 2004 r.

Data wydania opinii Parlamentu Europejskiego, pierwsze czytanie: 20 kwietnia 2004 r.

Data przekazania wniosku z poprawkami: 15.11.2004.

Data przyjęcia wspólnego stanowiska: 15 października 2004 (kwalifikowaną większością).

2- CEL WNIOSKU KOMISJI

Niniejszy wniosek dotyczy barier w funkcjonowaniu rynku wewnętrznego na towary i usługi detaliczne, powstałych z powodu luk w przepisach krajowych i wynikających z tego kosztów oraz niewiadomych dla przedsiębiorstw, a także różnic w normach ochrony konsumentów, które podważają zaufanie konsumentów.

W celu zmierzenia się z tym problemem w niniejszym wniosku proponuje się utworzenie wspólnych, obowiązujących w całej Unii Europejskiej ram regulujących nieuczciwe praktyki handlowe stosowane przez przedsiębiorstwa wobec konsumentów (w szczególności w zakresie reklamy i marketingu), które naruszają interesy ekonomiczne konsumentów. Centralnym elementem tych ram jest ogólny zakaz stosowania nieuczciwych praktyk handlowych w oparciu o wspólne kryteria uznawania praktyk handlowych za nieuczciwe. W celu uzyskania dodatkowej pewności prawnej omówiono również dwa podstawowe rodzaje nieuczciwych, agresywnych i wprowadzających w błąd praktyk, a także czarną listę praktyk, które są nieuczciwe w każdych okolicznościach, a zatem z góry są objęte zakazem.

3- UWAGI NA TEMAT WSPÓLNEGO STANOWISKA

Uwagi ogólne

Komisja popiera wspólne stanowisko Rady. Jest ono zgodne z celami i podejściem przyjętym w pierwotnym wniosku Komisji oraz zatwierdzonym przez Parlament w pierwszym czytaniu.

Poprawki uwzględnione we wspólnym stanowisku

Wspólne stanowisko jest zgodne z duchem całości lub części 51 z 58 poprawek, które były możliwe do przyjęcia przez Komisję w całości, w części lub ze zmianami, a także trzech poprawek, odnośnie do których Komisja początkowo stwierdziła, że nie są możliwe do przyjęcia.

Podstawa prawna

Wspólne stanowisko zawiera odniesienie do art. 153 ust. 1 i ust. 3 lit. a) w preambule, co odzwierciedla stanowisko Komisji odnośnie poprawki nr 112, zgodnie z którym Komisja mogłaby zaakceptować wskazanie priorytetu w zakresie ochrony konsumentów, z tym, że art. 95 sam w sobie jest właściwą podstawą prawną.

Wzorzec konsumenta

We wspólnym stanowisku zachowano wzorzec przeciętnego konsumenta, który został zaproponowany przez Komisję i poparty przez Parlament jako „domyślny” wzorzec, w odniesieniu do którego mierzony będzie wpływ potencjalnie nieuczciwych praktyk handlowych. Dokonano zmian redakcyjnych w celu usunięcia z tekstu definicji przeciętnego konsumenta ze względu na obawy, że jej obecność mogłaby uniemożliwić rozwój tego pojęcia zgodnie z orzecznictwem Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości. Komisja jest przekonana, że zachowanie w tekście pojęcia przeciętnego konsumenta oraz wyraźne nawiązanie do orzecznictwa Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości w akapicie 18 preambuły mają taki sam skutek, co poprawka 107.

W ramach wspólnego stanowiska zapewniono również ochronę zagrożonych konsumentów (vulnerable consumers) w art. 5.3 i akapicie 19 preambuły. Odzwierciedla to obawy wyrażone w szeregu poprawek Parlamentu (poprawki nr 8, 13, 106 i 111, które w całości lub w części były możliwe do przyjęcia przez Komisję oraz poprawka nr 110, która nie była możliwa do przyjęcia), że należy wyraźniej określić związek pomiędzy ochroną przeciętnego konsumenta i zagrożonego konsumenta. Komisja może poprzeć te zmiany, ponieważ nie wymagają one oceny indywidualnych okoliczności, co byłoby niewykonalne. Zmiany te zapewniają ochronę zagrożonych konsumentów w sytuacji ich szczególnego zagrożenia, jednocześnie zabezpieczając prawnie dozwolone praktyki reklamowe, takie jak oświadczenia nieprzeznaczone do dosłownej interpretacji.

Należyta staranność zawodowa

W ramach wspólnego stanowiska dokonano zmian w zakresie pojęcia należytej staranności zawodowej w celu uwzględnienia koncepcji dobrej wiary (tym samym nawiązując do poprawek nr 108 i 29), a także zawarto odniesienie do norm umiejętności i staranności, jakich w rozsądnym zakresie można oczekiwać od handlowca, zgodnie z poprawką nr 21.

Zachowanie ekonomiczne

Wspólne stanowisko zawiera definicję „decyzji o transakcji” w celu wyjaśnienia kwestii uwzględnionych w rozważaniach na temat „zachowania ekonomicznego” konsumenta. Według Komisji odpowiada to celowi poprawek nr 34, 39 i 45, które skupiają się na „zachowaniu ekonomicznym” konsumentów.

Kodeksy

W ramach wspólnego stanowiska usunięto odniesienia do kodeksów na poziomie europejskim zgodnie z poprawkami nr 19 i 103. Przedstawiono również wyjaśnienie (w akapicie 20 preambuły), że stowarzyszenia konsumenckie mogą być informowane o projektach kodeksów oraz mogą uczestniczyć w ich tworzeniu zgodnie z poprawkami 10, 61 i 104, a także usunięto odniesienie do należytej staranności zawodowej zgodnie z poprawką nr 9. Zmieniono również definicję „kodeksu” w celu odzwierciedlenia zmian proponowanych w poprawce 17. W art. 6.2(b) rozróznilo pomiędzy obowiązkowymi i dobrowolnymi zobowiązaniami kodeksowymi zgodnie z poprawką 24, a w tirecie drugim wprowadzono zmiany w celu odzwierciedlenia poprawki nr 40. Poprawki nr 65 i 67 miały na celu zapewnienie, że właściciele kodeksów nie będą pociągani do odpowiedzialności w przypadku nieprzestrzegania przepisów kodeksu przez osoby nim związane¹. Kwestię tą uwzględniono we wspólnym stanowisku, wyjaśniając, że można wszcząć postępowanie przeciwko właścicielom kodeksów, które same w sobie zachęcają do nieprzestrzegania wymogów prawnych.

Wybór prawa

Wniosek Komisji zawierał przepis, zgodnie z którym właściwym prawem miało być w każdym przypadku prawo państwa, w którym przedsiębiorca ma siedzibę (czyli zasada wyboru prawa). 26 poprawka Parlamentu zawiera propozycję usunięcia z tego przepisu zasad określających prawo właściwe dla zobowiązań pozaumownych. Komisja wskazała, że poprawka ta nie jest możliwa do przyjęcia, jako że mogłaby spowodować sytuację, w której przedsiębiorcy podlegaliby wymogom prawa publicznego jednego państwa, a jednocześnie – zgodnie z przepisami dotyczącymi międzynarodowego prawa prywatnego – prawu innego Państwa Członkowskiego. Ze wspólnego stanowiska usunięto zasadę wyboru prawa częściowo ze względu na obawy większości Państw Członkowskich, że w przypadku sporów transgranicznych konsumenci byłiby w mniej uprzywilejowanej sytuacji, jeśli zastosowanie miałoby prawo przedsiębiorcy. Komisja nie podziela tych obaw z uwagi na pełną harmonizację i wysoki poziom ochrony konsumentów zapewnione we wniosku. Komisja nie uważa jednak za konieczne, by obstawać przy tym stanowisku ze względu na znaczne uproszczenia wynikające z pełnej harmonizacji i płynące z tego korzyści dla rynku wewnętrznego. Komisja uważa również, że usunięcie zasady wyboru prawa jest lepszym rozwiązaniem niż to proponowane w poprawce nr 26. Z tych względów Komisja może zgodzić się na usunięcie zasady wyboru prawa z niniejszego wniosku. Zgodnie ze zwykłą praktyką właściwe prawo w przypadku sporów transgranicznych określa sąd.

---

¹ Poprawka 64 zawierała ten sam tekst, co poprawka 65, ale z innym uzasadnieniem, co nie zostało zaaprobowane przez Komisję. Zmiana wprowadzona przez poprawkę 64 została włączona do dokumentu łącznie z poprawką 65.

Tymczasowe odstępstwo

Wspólne stanowisko zawiera w art. 3 tymczasowe odstępstwo w stosunku do przepisów krajowych w oparciu o minimalne klauzule w istniejących dyrektywach, co odzwierciedla odstępstwo proponowane w poprawce nr 109. Zawiera również klauzulę wzywającą do dokonania przeglądu stosowania dyrektywy po upływie czterech lat zgodnie z poprawką nr 69. Komisja gotowa jest przyjąć powyższe odstępstwo ze względu na jego ograniczony i przejściowy charakter, tak by umożliwić Państwu Członkowskim przejście z minimalnej do pełnej harmonizacji.

Załącznik 1

Wspólne stanowisko zawiera wyjaśnienie statusu Załącznika, o jakie zabiegał Parlament w drodze poprawek nr 7 i 33, poprzez zmiany w art. 5.5 oraz wprowadzenie nowego akapitu 12a w preambule. Choć wspólne stanowisko nie zawiera określenia, że załącznik 1 może być zmieniany jedynie w drodze procedury współdecydowania, ta właśnie procedura ma zastosowanie i nie określono żadnej alternatywnej procedury.

Inne

Poprawki nr 1, 5, 6, 23, 25 (pierwsza część), 47 (druga część), 68, 99 (druga część), 71, 73, 84, 85, 87, 91 i 92 uwzględniono w dosłownym brzmieniu bądź z niewielkimi zmianami redakcyjnymi. Komisja gotowa jest przyjąć poprawkę nr 91, co do której początkowo twierdziła, że nie jest możliwa do przyjęcia, ze względu na obawy Parlamentu i Rady odnośnie nadużyć powstałych w związku z żądaniem zwrotu nie zamówionych towarów.

Treść poprawki nr 105 została odzwierciedlona, zgodnie z intencją Komisji, w nowym tekście akapitu 6 preambuły, który zawiera wyjaśnienie związku z przepisami krajowymi regulującymi aspekty nieuczciwej konkurencji nie objęte zakresem dyrektywy.

Poprawka 14 została częściowo odzwierciedlona w definicji art. 2(b), która została zmieniona w ramach wspólnego stanowiska w celu wyjaśnienia, że każda osoba działająca w imieniu lub na rzecz przedsiębiorcy jest objęta jej zakresem. Komisja może poprzeć to wyjaśnienie.

Poprawka nr 27 została uwzględniona poprzez wprowadzenie punktów 3.8 - 3.10, które dotyczą systemów autoryzacji oraz obszarów wymagających szczegółowego uregulowania.

Poprawka nr 28 została uwzględniona poprzez pełniejsze wyjaśnienie zakresu dyrektywy w akapicie 9 preambuły.

Artykuł 6.1f wniosku Komisji został za zgodą Komisji usunięty ze wspólnego stanowiska ze względu, w celu uniknięcia wprowadzenia w błąd odnośnie do implikacji dla ciężaru dowodów. Usunięcie to rozstrzyga obawy leżące u podstaw poprawki nr 37.

Artykuł 7 został zmieniony w celu właściwego uwzględnienia fizycznych ograniczeń środka komunikacji wykorzystywanego w praktyce handlowej, odzwierciedlając poprawki nr 43, 44 i 45. Komisja może zaakceptować to rozwiązanie, choć początkowo nie popierała poprawki nr 43 z uwagi na brak wymogu zwracania się przez konsumentów o udzielenie informacji.

Kryterium zawarte w art. 9(c) zostało zaostrzone w taki sposób, by dotyczyć „wykorzystania” poważnego nieszczęścia, co miało na celu uwzględnienie obaw leżących u podstaw poprawki nr 59.

W załączniku 1 zmieniono brzmienie pkt 12 wykazu praktyk wprowadzających w błąd we wniosku Komisji w celu uniknięcia problemów, jakie stworzyć mogłoby sformułowanie „sprzedaż likwidacyjna”, czego dotyczyła poprawka nr 76. Punkt 4 wykazu praktyk agresywnych został usunięty stosownie do obaw wyrażonych w poprawce nr 88 odnośnie dozwolonej prawem sprzedaży na rzecz konsumentów, którzy stracili bliskich lub są poważnie chorzy. Punkt 6 tego wykazu został również zmieniony zgodnie z poprawką nr 90 w celu zapewnienia, że obejmuje działania mające na celu skłonienie osoby dorosłej, nie tylko rodzica, do zakupu produktu dla dziecka.

W świetle znaczącego stopnia zbliżenia między możliwymi do przyjęcia dla Komisji poprawkami Parlamentu oraz wspólnym stanowiskiem, Komisja gotowa była zaakceptować kompromis, który nie obejmował niewielkiej liczby poprawek, jakie Komisja mogłaby przyjąć przynajmniej w części (poprawki nr 2, 4, 60, 62, 72, 80, 89).

Nowe postanowienia wprowadzone do wspólnego stanowiska Rady

Do wspólnego stanowiska nie wprowadzono żadnych nowych istotnych obszarów. W art. 6 dokonano niewielkich dostosowań kryteriów działań wprowadzających w błąd, a w załączniku 1 wprowadzono kilka nowych przykładów, z których wszystkie są spójne z kryteriami określonymi w merytorycznych postanowieniach głównej części dyrektywy (czyli działania są nieuczciwe zgodnie z testami określonymi w dyrektywie).

W preambule przedstawiono pewne wyjaśnienia odnośnie do jej zakresu (np. akapit 8, 15 i 21 preambuły), a także wprowadzono zmiany techniczne w art. 14 w celu odzwierciedlenia zmian dokonanych w innych częściach dyrektywy, w art. 15 w celu zapewnienia konsekwentnego traktowania obu dyrektyw dotyczących sprzedaży² na odległość oraz w art. 16 odzwierciedlenia faktu przyjęcia rozporządzenia o współpracy w zakresie ochrony konsumenta³.

4. WNIOSKI

Komisja przychylnie przyjmuje wspólne stanowisko, które jej zdaniem pozwoli osiągnąć cele pierwotnego wniosku Komisji, a także zachowuje podejście do osiągnięcia tych celów, jakie Parlament zatwierdził w pierwszym czytaniu wniosku Komisji.

5. OŚWIADCZENIA KOMISJI

Komisja wydała oświadczenie, które zostało załączone do protokołu Rady, a także stanowi załącznik do niniejszego komunikatu.

---

² Dyrektywa 97/7/WE sprawie ochrony konsumentów w przypadku umów zawieranych na odległość oraz dyrektywa 2002/65/WE dotycząca sprzedaży konsumentom usług finansowych na odległość.

³ Patrz : KOM(2003)443 wersja ostateczna, 2003/0162(COD).

ZAŁĄCZNIK: OŚWIADCZENIE KOMISJI

Komisja może wyrazić zgodę jedynie na usunięcie art. 4.1 jej wniosku przy założeniu, że obecna dyrektywa zapewnia pełną harmonizację obszaru nią objętego, w związku, z czym art. 4.1 nie jest prawnie wymagany w celu zapewnienia właściwego funkcjonowania rynku wewnętrznego w tym obszarze. Komisja będzie aktywnie monitorować praktyczne wdrożenie dyrektywy w celu osiągnięcia jej jednolitego stosowania.